

Веднага следъ Теодосия на западъ свобода-та на мисленне-то се считала за най-голъмо и най-страшно престъпление. Крадци-тъ и разбойници-тъ само бѣсяхъ, а често и не бѣсяхъ; а пѣкъ мислителя изгаряхъ живъ по тая само причина, заштото вѣрвали че сички мислители и учени хора сж били магесници и еретици. «Богословски-тъ питатели отъ IV и V вѣкъ съ презрение гледали на тѣзи нѣшта — говори Евсевий — отъ които нѣкога си философи-тъ се вѣсхиштавали и то за туй, че тѣ отъ душа презиратъ този безплоденъ трудъ, а обрaштатъ свои-тъ мисли къмъ по-добри и по-възвишени подвизи.» Ала, за зла честь, много писачи по него време, макаръ и да гледали съ презрение на «мирски-тъ мудрости», сѣ пакъ сами размишлявали за много чисто-мирски и просто-научни питання, като напр. за образа на нашата планета, за положение-то ѝ въ пространство-то, за антиподи-тъ и др. Изъ сички тѣзи «размишления» съставенъ билъ единъ космографически кодексъ, отъ който послѣ средне-вековни-тъ схоластици изучвали наука-та за земя-та и съ една таквази нечувана дързновенностъ обаряли доводи-тъ (аргументи) на Колумба, Магелана и Галилея. За по-голъмо обеснение, ние ште приведемъ тука единъ примѣръ, взетъ изъ списания-та на Лактанция.

«Да ли е възможно да има по-глупави хора отъ онѣзи, които мислятъ, че на друга-та страна на земя-та дървета-та висятъ съ върхове-тъ на долу и хората ходятъ съ глава на долу? Ако ги попитате: съ што бранятъ тѣзи свои будалаштини, и какъ ста-